

Sygn. akt V CSK 471/20

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R.
przeciwko Spółce R. S.A. w B.
o naprawienie szkody,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 marca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt V ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. oddala wniosek strony pozwanej o zasądzeniu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony powodowej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w R. od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 lipca 2020 r., sygn. akt V ACa (...) Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001, III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W podstawach skargi kasacyjnej strona powodowa zarzuca naruszenie prawa materialnego, tj. art. 442¹ § 1 k.c. w zw. z art. 117 § 2 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że dochodzone roszczenie, wobec upływu terminu trzyletniego, jest przedawnione w sytuacji, gdy wniesienie powództwa nastąpiło w terminie określonym w art. 442¹ § 1 zd. 2 k.c., a więc w terminie dłuższym niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę, stąd przy przyjęciu ustaleń wynikających z opinii biegłego, statuujących rok 2007 jako okres początku biegu terminu przedawnienia z art. 442¹ § 1 zd. 2 k.c. roszczenie powódki nie jest przedawnione, bez względu na to, kiedy szkoda powstała lub ujawniła się.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na

przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, niepubl., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, niepubl.).

Z kolei oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, niepubl., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl.).

W ocenie skarżącej zachodzi konieczność wyjaśnienia zastosowania krótszego, trzyletniego, terminu przedawnienia z art. 442¹ § 1 k.c., zważywszy na to, że przy specyfice szkód górniczych, powstanie szkody nie następuje z chwilą działania podmiotu odpowiedzialnego, lecz w okresie późniejszym, niezależnie od prowadzenia eksploatacji pod ziemią, czy jej zakończenia i z tego względu jedyny termin przedawnienia, który jest wiążący w niniejszej sprawie jest termin dziesięciu lat. Nadto w orzecznictwie występuje rozbieżność w tej materii, skoro w zaskarżonym wyroku Sąd drugiej instancji zaprezentował odmienny pogląd od tego, który legł u podstaw rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w sprawie V CSK 36/17.

W podstawach skargi kasacyjnej skarżąca kontestuje rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji jedynie z uwagi na uwzględnienie zarzutu pozwanej przedawnienia roszczenia, a tymczasem podstawą oddalenia apelacji od wyroku oddalającego

powództwo, po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego, było także ustalenie na podstawie opinii biegłych sądowych, że uszkodzenia loggi budynku nie pozostają w związku przyczynowym z działalnością górnictwem pozwaną Spółki R. S.A. w B.. Należy nadmienić, że sąd odwoławczy w granicach zaskarżenia i apelacji rozpoznaje sprawę ponownie i z urzędu stosuje właściwe prawo materialne (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008, nr 6, poz. 55). W odniesieniu do tej przyczyny oddalenia apelacji, strona powodowa w ogóle nie podniosła zarzutów kasacyjnych, a w konsekwencji wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej podstawy do jej rozpoznania, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zgodnie bowiem z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia z urzędu bierze pod uwagę tylko nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji. Sąd Najwyższy nie ma obowiązku zastępowania skarżącego i poszukiwania argumentów przemawiających za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., I UZ 47/06, OSNP 2008, nr 7-8, poz. 118). Wobec tego, skoro strona powodowa nie zakwestionowała rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji co do braku spełnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, kreujących w ogóle roszczenie, to bezprzedmiotowe są rozważania dotyczące przedawnienia. Tego rodzaju ocena staje się aktualna dopiero, gdy roszczenie istnieje.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego nie zasługiwał na uwzględnienie, w związku z odmową przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż to nie przyczyny wskazane w odpowiedzi na skargę kasacyjną zadecydowały o takim rozstrzygnięciu. W związku z czym, nie można mówić o celowej obronie, na etapie tzw. przedsądu, w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.